

Citiți lecția din manual: *Formarea popoarelor europene. Etnogeneza românească.*

Studiu de caz: Vikingii

1. Locuitorii Nordului

- vikingii și-au primit numele după golfulețele („vika”) în care au trăit, societăți cu structură de clan, politeiști, stabilindu-se ca agricultori, navigatori și negustori în regiunile de coastă ale Peninsulei Scandinavia;
- cauzele expansiunii vikingilor: răcirea climei, creșterea populației (regalitatea; jarli - nobili; karli - oameni liberi; thralli - sclavi), reducerea terenurilor arabile și bogățiile Europei Occidentale;
- secolele VIII-XI - folosind nave rapide (*drakkar*) și raiduri (expediții de jaf), vikingii au ajuns în Anglia, Irlanda și America de Nord (vest), Marea Caspică (est) și Marea Mediterană (sud).

2. Invaziile vikingilor

I. Anglia: 793-795 - au avut loc primele atacuri vikinge asupra Insulelor Britanice, fiind jefuite mănăstirile din Lindisfarne și Iona. 865-886 - danezii au cucerit Northumbria, Mercia, Anglia de Est, Essex, Kent și Sussex, Wessexul fiind singurul regat care a rezistat atacurilor. 878 - la Edington, invazia a fost oprită de regele Wessexului, Alfred cel Mare (871-899). Danezii s-au stabilit la nord, în „Danelaw” (din Londra, estul Angliei, până la York, în nord), și au devenit fermieri și negustori. 901-924 - anglo-saxonii, conduși de Eduard cel Bătrân (899-924), au recucerit Mercia, Anglia de Est și „Danelaw” ⇒ unirea Angliei într-un singur stat. 1002-1013 - regele Svend I „Barbă despăcată” (986-1014) a recucerit Anglia. Urmașul său, Cnut cel Mare (1014-1035) a creat un imperiu care a cuprins Norvegia, Suedia, Danemarca și Anglia. 1042-1066 - anglo-saxonii au recâștigat controlul asupra Angliei în perioada domniei regilor Eduard Confesorul (1042-1066) și Harold al II-lea (1066). 1066 - la Hastings, Wilhelm I Cuceritorul (1066-1087), duce de Normandia (descendent al vikingilor stabiliți în nordul Franței), l-a înfrânt pe Harold al II-lea și s-a încoronat rege al Angliei.

II. Irlanda: secolul al IX-lea - norvegienii au colonizat Insulele Shetland, Orkney, Hebride și o parte a Scoției continentale. 853 - Olaf cel Alb (853-871) a întemeiat primul regat viking din Irlanda, cu capitala la Dublin, și au fost fondate orașele Waterford, Wexford, Wicklow și Limerick.

III. Franța: 834 - începutul raidurilor vikingilor în nord-vestul Franței. 840-886 - danezii au atacat, jefuit și distrus următoarele orașe europene: Bordeaux (840), Rouen (841), Nantes (842), Sevilla (844), Hamburg (845), Paris (845 și 885-886), Tours, Nîmes (845), Pisa (859), Limoges (863) și Orleans (868). 911 - regele Carol al III-lea (898-922) a acordat căpeteniei vikinge Rollo, în schimbul păcii și a încetării raidurilor, titlul de duce și orașul Rouen (Normandia).

IV. Spațiul slav: secolul al IX-lea - suedezii (varegi) și-au îndreptat atenția spre est, spre spațiul rusesc, navigând pe Volga până la Marea Caspică și pe Nipru spre Marea Neagră, în căutare de mătăsurii și monede de argint de la negustorii arabi din est. În spațiul rusesc, suedezii, cunoscuți drept „rus”, au întemeiat orașul-stat Novgorod și au cucerit Kievul. 860 - 200 de corăbii „rusești” au asediat orașul Constantinopol, dar nu au reușit să cucerească capitala Imperiului Bizantin.

V. Spațiul italian: secolul al X-lea - normanzii au devenit activi în sudul Italiei, mercenari pentru longobarzi și bizantini. 1059-1091 - aventurierii normanzi Robert Guiscard (1059-1085) și Roger Guiscard (1071-1101) au cucerit sudul Italiei de la bizantini, iar Sicilia și Insula Malta de la arabi ⇒ 1130 - formarea Regatului Siciliei. 1194 - sfârșitul dominației normande în Regatul Siciliei.

VI. Atlanticul de Nord: cca. 874 - norvegienii au descoperit Islanda și au început procesul de colonizare. 930 - islandezii au întemeiat Althingul, cel mai vechi parlament din Europa. Cca. 986 - Erik cel Roșu (950-1003) a descoperit Groenlanda. Cca. 1000 - Leif Erikson (970-1025), fiul lui Erik cel Roșu, a fondat așezarea Vinland în America de Nord (Newfoundland, Canada).

- secolul al XII-lea - încheierea procesului de creștinare a populațiilor din Peninsula Scandinavia și fondarea regatelor Norvegia, Danemarca și Suedia.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

https://www.youtube.com/watch?v=9P_kbdbiJxU

<https://www.youtube.com/watch?v=ul75T-6MvWA>

<https://www.youtube.com/watch?v=TOqPJ-sdNpA>

Fișă de lucru: *Studiu de caz: Vikingii*

Citiți cu atenție textele de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

A. „Pe la începutul secolului al X-lea, un viking pe nume Rollo a atacat în repetate rânduri coasta Franței. Regele Franței, prea slab pentru a se împotrivi acestor tâlhari din miazănoapte, a încercat să-i mituiască << să stea cuminiți >>. Le-a oferit provincia Normandia în schimbul promisiunii că nu vor mai invada restul domeniilor franceze. Rollo a acceptat și a devenit << duce de Normandia >>.”

(Hendrik Willem van Loon, *Istoria omenirii*)

B. „Ieșind deci, cu o mare trufie dintre hotarele lor, ei au început să cutreiere, prădând diferite insule ale mării, până ce au intrat pe fluviul Sena. Aici nu au găsit popor care să le reziste cu armele... Chemând în ajutor și preamărind pe zeii lor..., ei au coborât din când în când din navele lor și au săvârșit multe și nesfârșite rele față de poporul creștin.”

(Izvor medieval anonim)

1. Menționați, pe baza sursei A, numele căpeteniei vikinge care a atacat „în repetate rânduri coasta Franței”.

2. Descrieți, pe baza sursei B, comportamentul vikingilor față de „poporul creștin”.

3. Imaginați-vă că sunteți un nobil francez martor la momentul transformării vikingului Rollo în duce de Normandia. Descrieți, în minim 10 rânduri, participanții (rege, nobili și vikingi) și momentele importante ale acestei întâlniri.

BIBLIOGRAFIE:

1. Berstein, Serge, Milza, Pierre, *Istoria Europei*, Editura Institutul European, Iași, 1998.
2. Jenkins, Simon, *Scurtă istorie a Europei: de la Pericle la Putin*, Editura Litera, București, 2019.
3. Field, Jacob F., *Istoria Europei în pilule*, Editura Litera, București, 2019.
4. Logan, F. Donald, *Vikingii în istorie*, Editura Bălcescu, București, 1990.
5. Deary, Terry, *Acei săngeroși vikingi*, Editura Egmont România, București, 2001.

